

Besluit van het afdelingshoofd houdende de beslissing over de aanvraag van NMBS, om af te wijken van het pesticideverbod voor 2021-2023 volgens Procedure 3 – Probleemsoort of veiligheidsprobleem: het onkruidvrij houden van de sporen bestaande uit de ballastbedding en veiligheidspistes– bedreiging van de veiligheid van de mens

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 artikel 1.3.2.2, §1, 2°;
- het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende reglementering van de handelingen binnen de waterwingebieden en de beschermingszones, artikel 5, opgeheven door het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991, en vervangen door het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik, artikel 5, §4;
- het besluit van de administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij van 12 mei 2016 houdende delegatie van algemene en specifieke beslissingsbevoegdheden aan de afdelingshoofden, artikel 7, 5°;

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

1. Administratieve overwegingen

- Het aanvraagdossier werd ingediend op 11 maart 2021.
- Met de ingediende aanvraag wenst de aanvrager af te wijken van het verbod op het gebruik van pesticiden in een situatie waarvoor nog geen afdoende, niet-chemische bestrijdingswijze voorhanden is, waarbij de situatie een ernstige bedreiging kan vormen voor de veiligheid van de mens.
- De voormelde afwijking kadert in de procedure 3: veiligheidsprobleem of probleemsoort en dan specifiek omwille van een gevaar voor de mens.
- Op de betrokken locaties in de aanvraag bestaan er in functie van de exploitatie- en arbeidsveiligheid veiligheidsrisico's waarbij een volledig pesticidevrij beheer technisch nog niet mogelijk is en onevenredig hoge kosten met zich meebrengt.
- Voor VEN gebieden is nog een bijkomende ontheffing nodig van het Agentschap Natuur en Bos.

- De aanvraag heeft betrekking op de periode 2021-2023. Gezien de ontwikkelingstermijn van alternatieven en preventieve technieken en de bijkomende inspanningen naar vermindering gebruik en toepassing alternatieven is die looptijd aanvaardbaar. Jaarlijks overleg met evaluatie van de afwijking en eventuele bijsturing maken de langere looptijd ook mogelijk.
- Enkel producten die zijn toegelaten door de federale overheid mogen worden toegepast en dit volgens de toelatingsvoorwaarden.

2. Veiligheidsoverwegingen ter verantwoording van het gebruik van pesticiden

- ten aanzien van exploitatie stelt de aanwezigheid van onkruiden risico's voor:
  - Stabiliteit van de ballastbedding. Borgen van de spoorstabiliteit is vastgelegd in zowel Belgische als Europese normering. Invasie van vegetatie heeft een negatieve invloed op de stabiliteit van de spoorbedding wat leidt tot een versneld buiten tolerantie vallende spoorgeometrie met als resultaat "dure" spoorvernieuwingen.
  - Mogelijke beschadiging van technische installaties. Schade door diepwortelende beplanting dient vermeden te worden. Mechanische bestrijding is daarvoor geen alternatief gezien het gevaar van het raken van kabels.
  - Adhesie op spoorstaven kan verminderen wat zowel regelmaat van het verkeer verstoort als een invloed heeft op remmanoeuvres.
  - Brandrisico van vegetatie in tijden van droogte door vonken afkomstig van gietijzeren remblokken.
  - Zichtbaarheid van de grondseinen.
  - Vegetatie in de wissels kan ervoor zorgen dat de inrichtingen niet goed functioneren wat invloed heeft op veiligheid en op het verloop van het verkeer.
  - Werkzaamheid van meettoestellen op werk- en meettreinen tijdens het uitvoeren van nivelleerwerken van de ballastbeddingen.
  - Toegankelijkheid van het veiligheidspad zowel voor eigen personeel, personeel van spoorwegoperatoren als voor veiligheidsdiensten en eventuele evacuaties van reizigers.
- ten aanzien van arbeidsveiligheid stelt de aanwezigheid van onkruiden risico's voor:
  - Het naleven van de strikte veiligheidscriteria die gelden bij het uitvoeren van werken in en langs het spoor.
  - ⊖ het naleven van de veiligheidscriteria die gelden bij het uitvoeren van onkruidbeheerwerken in het bijzonder-

3. Inspanningen naar preventie, gebruik van alternatieven en vermindering van pesticidegebruik

- NMBS maakt gebruik van de resultaten van de pilootprojecten die Infrabel voerde in de periode 2017-2019 uit naar haalbaarheid van alternatieve en preventieve technieken en waarvan de resultaten verwerkt zijn in de nieuwe onderhoudsbestekken.
- Qua preventieve technieken, bij vernieuwing en in gevoelige zones worden verschillende verhardingen uitgetest.

- Qua preventieve technieken werden in de nieuwe onderhoudsbestekken van 2020 specifieke technieken opgelegd bij aanpassingen van spoorbundels.
- Via infrabel volgt NMBS de ontwikkeling van nieuwe alternatieven continu op, zoals herbiciden met minder schadelijke werkzame stoffen, internationale benchmarking voor alternatieven en preventie door UIC (internationale unie van de spoorwegen), elektrowieden en innovatieve thermische behandelingen, het stimuleren van de markt door het lanceren van specifieke vragen voor innovatieve ontwikkelingen, het verder verbeteren van de onderhoudsbestekken met alternatieve technieken.
- De te onderhouden oppervlakte door NMBS met inzet van pesticiden wordt verder afgebouwd.

HET HOOFD VAN DE AFDELING OPERATIONEEL WATERBEHEER BESLUIT:

Artikel 1. Voor 2021, 2022 en 2023 wordt op onderstaande terreinen een afwijking verleend op het gebruik van pesticiden omwille van een situatie die een gevaar vormt of kan vormen voor de veiligheid van de mens. De afwijking wordt verleend zoals aangevraagd door met inbegrip van de voorwaarden zoals hieronder vermeld.

Afwijkingsnummer	Terrein	Opp.
NMBSP3-2123-D1	Veiligheidspaden en ballastbeddingen waar onderhoud wordt uitbesteed aan individuele aannemers zonder inzet van de sproeitrein	2021: 80,5 2022: 60,4 2023: 40,3

Deze afwijking is onderhevig aan volgende voorwaarden:

- niet meer gebruikte sporen mogen niet behandeld worden;
- het gebruik van pesticiden wordt enkel toegelaten voor zover dit gebeurt volgens de voorschriften zoals opgenomen in gebruiksvoorschriften van het product;
- ten opzichte van oppervlaktewater wordt een pesticidevrije strook van minimaal 1 meter aangehouden tenzij een ruimere afstand ten opzichte van water moet aangehouden worden volgens de toelatingsvoorschriften van het gebruikte product;
- er worden enkel producten gebruikt die toegelaten zijn voor gebruik op 'spoorwegen';
- pesticiden mogen alleen pleksgewijs gebruikt worden;
- jaarlijks overleg tussen VMM en de aanvrager over de toepassing van de afwijking;
- voor terreinen gelegen in het VEN kan het ANB strengere voorwaarden opleggen dan diegene die in dit besluit zijn opgenomen;
- de hoeveelheid gebruikte pesticiden moet jaarlijks vóór 15 januari van het jaar volgend op het gebruik gerapporteerd worden via de online-inventaris met vermelding van het afwijkingsnummer.

Art. 2. De afwijking wordt niet verleend op terreinen waarop geen bewegend treinverkeer is, zoals stelplaatsen of sporen die niet langer in gebruik zijn.

Art. 3. Deze afwijking wordt toegestaan onder de voorwaarde dat de bepalingen uit artikel 1 en 2 gerespecteerd worden. Indien die bepalingen niet gerespecteerd worden, dan moet deze afwijking als onbestaande worden beschouwd.

Art. 4. Deze afwijking wordt jaarlijks geëvalueerd op basis van een jaarlijks overleg dat doorgaat over onderhoud bij exploitatie van spoorwegen. Nieuwe inzichten die uit dat overleg voortkomen kunnen aangegrepen worden om de voorwaarden van deze afwijking te herzien.

Art. 5. Een afschrift van dit besluit wordt overgemaakt aan de heer Gerd De Vos, Business director bij NMBS Technics en de contactpersoon vermeld in het aanvraagformulier.

Art. 6. Tegen dit besluit kan beroep ingediend worden bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, binnen dertig dagen na de kennisname van de beslissing volgens de procedure vastgelegd in artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik.

Gent,

Het afdelingshoofd Operationeel Waterbeheer

Barbara Vael